

Risicoparagraaf

Februari, maart en april 2024

Inleiding

In het risicomanagementbeleid 'riskeer, beheers en realiseer meer' is vastgelegd dat projectrisico's worden verantwoord in de voortgangsrapportages grote projecten die aan zowel Gedeputeerde Staten als Provinciale Staten worden verstrekt. In het handboek projecten en programma's is ook aandacht voor risicobeheersing en het rapportagesysteem voor de grote projecten is hierop ingericht.

Tegelijkertijd met de voortgangsrapportages wordt ook informatie verstrekt over de ontwikkeling van het provinciaal risicoprofiel en daarmee ook over andere provinciale risico's.

Risico's

In het risicoprofiel van Zeeland zijn alle risico's waaraan onze Provincie wordt blootgesteld opgenomen. Een aantal van deze risico's heeft tevens een relatie met (voormalige) grote projecten. Het gaat om risico's met betrekking tot onderstaande onderwerpen.

<i>Overzicht risico's februari, maart en april</i>		<i>Overzicht risico's november, december en januari</i>	
	○ Project Zanddijk	○ Wettelijke Milieutaken	
	○ Wettelijke Milieutaken	○ Project Zanddijk	
	○ Garantstelling Hulst i.v.m. Perkpolder	○ Garantstelling Hulst i.v.m. Perkpolder	
	○ Controle POP-3 en overige Europese proj.	○ Controle POP-3 en overige Europese proj.	
	○ Cybercrime	○ Cybercrime	
	○ Tekort in Faunafonds	○ Garantstelling ZB	
	○ Garantstelling ZB	○ Tekort in Faunafonds	
	○ Openbaar vervoer (Connexxion)	○ Openbaar vervoer (Connexxion)	
	○ Wijziging licentiestructuur	○ Wijziging licentiestructuur	

In bovenstaand overzicht staan de risico's in volgorde van invloed en is de stand van de risico's uit de vorige rapportage opgenomen. De risico's met betrekking tot project Zanddijk, Wettelijke milieutaken en Garantstelling Hulst i.v.m. Perkpolder bepalen het grootste deel van het risicoprofiel van de provincie.

Ten opzichte van de vorige voortgangsrapportage is binnen het risico Wettelijke milieutaken deelrisico robuuste RUD komen te vervallen en deelrisico Espoo en Helsinki afgenomen. Beide deelrisico's worden toegelicht bij Wettelijke milieutaken. Het risico Garantstelling gemeente Hulst in verband met Perkpolder wordt lager ingeschat ten opzichte van de vorige rapportage, zie voor toelichting Garantstelling gemeente Hulst in verband met Perkpolder. De wijziging van beide risico's zorgen voor de sterke daling van de benodigde risicobuffer ten opzichte van de vorige voortgangsrapportage (zie ontwikkeling weerstandsvermogen). Er zijn geen nieuwe risico's.

Project Zanddijk

Op 16 december 2022 hebben Provinciale Staten een krediet voor project Zanddijk verstrekt van € 68 miljoen. Dit bedrag is gebaseerd op de kostennotitie van RHDHV van 28 oktober 2022 en de aanpassingen hierop, zoals opgenomen in het statenvoorstel kredietaanvraag en definitief ontwerp.

In het projectkrediet is op basis van een risicodossier een risicoreserve opgenomen. De raming waarop het krediet is bepaald, heeft echter een bandbreedte van 15%. Deze bandbreedte hangt samen met de detaillering van berekeningen, zoals de hoeveelheid aan materiaal dat nodig is om de bouw te realiseren. Het kan voorkomen dat de werkelijk benodigde hoeveelheden en prijzen hoger zijn dan hetgeen is opgenomen in de raming voor het projectkrediet. Er is daardoor een risico op het ontoereikend zijn van het projectkrediet. Daarnaast is er bij een infrastructuurproject, naast het optreden van risico's die leiden tot budgetoverschrijding ook het risico op een langere doorlooptijd van de planning aanwezig.

Beheersmaatregelen:

Door de verdere uitwerking en aanbesteding van het project wordt de bandbreedte op de raming kleiner en zal het risico afnemen.

Wettelijke milieutaken

Dit bestaat uit de volgende onderdelen:

De dekking van het provinciale aandeel voor het plan van aanpak voor een robuuste RUD Zeeland is opgenomen in de Voorjaarsnota 2024 en is daarom komen te vervallen.

Met de komst van de Omgevingswet (OW) krijgen provincies de mogelijkheid om financiële zekerheid te vragen bij majeure risicobedrijven en bij afvalbedrijven. De financiële zekerheid wordt opgelegd ter nakoming van, op grond van de omgevingsvergunningen, geldende verplichtingen (zoals ontmanteling van een installatie) of ter dekking van aansprakelijkheid voor milieuschade die door de vergunde activiteit is ontstaan. Er is een aanvullende wetswijziging in voorbereiding dat dit een verplichting wordt. Het verwerken hiervan in de omgevingsvergunning vraagt extra tijd van omgevingsdiensten.

Naar aanleiding van de PFAS discussie is politiek de wens uitgesproken dat er voldoende tijd door de RUD Zeeland besteed moet worden aan de werkzaamheden die voortvloeien uit de Verdragen Helsinki en Espoo inzake dossiers met mogelijke grensoverschrijdende milieugevolgen. Het deelrisico Espoo en Helsinki is gedaald ten opzichte van de vorige periode, omdat deels dekking is opgenomen in de Voorjaarsnota 2024.

Door onder andere de bestuurlijke wens van meer toezicht en handhaving in het buitengebied (groene handhaving) is er een inschatting gemaakt van de hiermee gepaard gaande kosten. Op dit moment worden er verschillende scenario's uitgewerkt en afgestemd met de RUD Zeeland. Vervolgens zal een bestuurlijk voorstel worden voorbereid.

Beheersmaatregelen:

Via periodiek accounthoudersoverleg met de RUD en DCMR worden de actuele ontwikkelingen doorgesproken.

Garantstelling gemeente Hulst in verband met Perkpolder

Dit risico is gewijzigd ten opzichte van de vorige rapportage. In 2017 hebben Provinciale Staten besloten het project Perkpolder volledig over te dragen aan de gemeente Hulst en haar aandelen in Perkpolder Beheer BV te verkopen aan de gemeente Hulst. De gemeenteraad van de gemeente Hulst heeft deze aandelen overgenomen en het project zelfstandig verder te zetten. De provincie is per 2018 geen aandeelhouder meer maar staat na uittreding nog wel garant voor een maximum bedrag van € 3,3 miljoen ter beperking van de financiële risico's van de gemeente Hulst. Deze garantie vervalt op 31 december 2026, tenzij partijen schriftelijk anders overeenkomen.

In 2023 hebben de eerste verkopen plaatsgevonden en zijn inkomsten ontvangen door Perkpolder Beheer BV. De kans dat gebruik wordt gemaakt van de garantstelling wordt hierdoor lager. Om die reden is het risico neerwaarts bijgesteld.

Beheersmaatregelen:

De gemeente verstrekt gedurende de looptijd van de garantie jaarlijks aan de Provincie een controleverklaring van een externe accountant over de vastgestelde jaarrekening van Perkpolder Beheer. Hierover en over de actuele ontwikkelingen vindt jaarlijks minimaal één keer bestuurlijk overleg plaats tussen de Provincie en de gemeente Hulst. Gedurende het jaar vindt tevens ambtelijk overleg plaats over de actuele ontwikkelingen binnen het project Perkpolder. Na het vaststellen van een nieuwe GREX door de gemeente Hulst ontvangen wij een exemplaar van deze GREX.

Benodigde risicobuffer

Op basis van de risicogegevens wordt door middel van een risicosimulatie de benodigde risicobuffer berekend. Dit is de buffer die nodig is om de financiële gevolgen van risico's op te kunnen vangen. Deze simulatie wordt toegepast, omdat het reserveren van het maximale bedrag in de "worst case" ongewenst en onnodig is. De risico's zullen immers niet allemaal tegelijk en in hun maximale omvang optreden. Bij de berekening van de risicosimulatie gaan we uit van het door Provinciale Staten vastgestelde zekerheidspercentage van 90%. Uit de risicosimulatie volgt dat met 90% zekerheid kan worden gesteld dat alle risico's zijn afgedekt met een bedrag van € 10,3 miljoen.

Beschikbare risicobuffer

De beschikbare risicobuffer bestaat uit het geheel aan middelen dat beschikbaar is om de risico's in financiële zin af te dekken.

(bedragen x € 1 miljoen)

Beschikbare risicobuffer

Algemene reserve	20,4
Bestemmingsreserve	0,0
Vrije belastingcapaciteit motorrijtuigenbelasting	28,2
Ruimte meerjarenbegroting	5,9
Totaal	54,5

In bovenstaande opstelling is uitgegaan van de standen na verwerking van de Voorjaarsnota 2024.

Ratio weerstandsvermogen

Op basis van de ratio weerstandsvermogen wordt bepaald of het weerstandsvermogen van de provincie toereikend is bij het huidige risicoprofiel. Via het risicomangementbeleid hebben Provinciale Staten een ondergrens voor het ratio van het weerstandsvermogen vastgesteld van 1,5. Dit valt in de klasse ruim voldoende.

$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare risicobuffer}}{\text{Benodigde risicobuffer}} = \frac{54,5}{10,3} = 5,3$

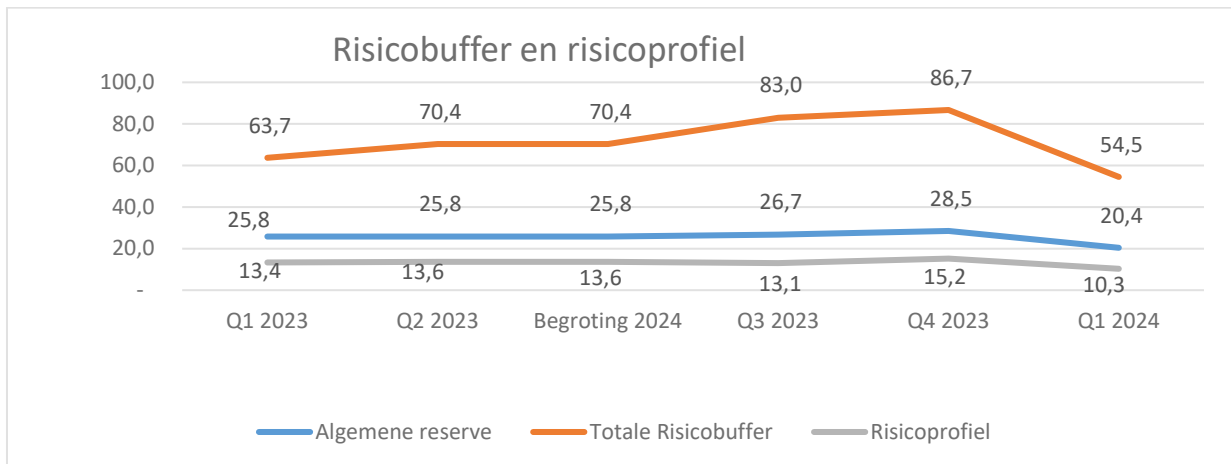
Ratio Algemene reserve

De Algemene reserve bevat het vrije vermogen van de Provincie en fungeert daardoor als primaire risicobuffer. Provinciale Staten hebben besloten dat de Algemene reserve minimaal gelijk (ratio 1,0) moet zijn aan de benodigde risicobuffer. Bij de berekening van de ratio Algemene reserve wordt uitgegaan van de laagste stand van de algemene reserve in de toekomstige jaren van de laatst vastgestelde meerjarenbegroting (2024-2028). De laagste stand van de Algemene reserve doet zich voor in 2027.

$\text{Ratio Algemene reserve} = \frac{\text{Algemene reserve}}{\text{Benodigde risicobuffer}} = \frac{20,4}{10,3} = 2,0$

Ontwikkeling weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen van de provincie is afhankelijk van meerdere factoren en wijzigt daardoor voortdurend. De ontwikkeling van het provinciaal weerstandsvermogen ziet er als volgt uit.

De beschikbare risicobuffer is gedaald ten opzichte van de vorige rapportage en wordt veroorzaakt door een afname van de Algemene reserve als gevolg van de financiële verwerking van de Voorjaarsnota 2024. Het risicoprofiel daalt als gevolg van de afname van het risico Wettelijke milieutaken. Als de risicobuffer verhoudingsgewijs sterker daalt dan het risicoprofiel, betekent dit dat de ratio weerstandsvermogen daalt. De laagste stand van de Algemene reserve is verhoudingsgewijs minder hard gedaald dan het risicoprofiel waardoor de ratio Algemene reserve licht is gestegen zoals in onderstaande grafiek is te zien.

